

A HIT VÁLASZ ISTEN HÍVÁSÁRA

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Bart Károly: Kis dogmatika. Budapest, é.n.

Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata. Budapest, 2013, Kálvin Kiadó.

„Hirdesd az Igét”. Igehirdetők kézikönyve. Budapest, 1980, Kálvin Kiadó.

Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret. Budapest, 1995, Ráday Nyomda.

Dr. Török István: Dogmatika. Amsterdam, 1985, Free University Press.)

1. Vonzás

„Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem. Én pedig feltámasztom azt az utolsó napon.” (Jn 6,44)

A Szentírás ír arról, hogy az Atya vonz. Az Atya szavával és tetteivel vonzza az embert magához.

Tetteivel: Isten gondot visel az emberről, és válaszként az ember az Ő közelében akar lenni. A Zsoltáros megtapasztalta, hogy Isten az oltalma, ezért mondja: *„De nekem olyan jó Isten közelsége!” (Zsolt 73,28)*. A szabadulás megtapasztalása után is az ember Istenhez fordul. *„Erőm és énekem az Úr, megszabadított engem. Ő az én Istenem, őt dicsőítem, atyám Istene, őt magasztalom.” (2Móz 15,2)*

Isten a szavával is vonzotta az embereket. Megszólította a prófétákat. A próféta az elhívás után azonnal feladatot kapott, üzenetet kellett átadnia, vagy jelképes cselekedettel Isten üzenetét közvetítenie. Jézus nem csak a szavaival, hanem a tetteivel és a személyiségével is vonzotta az embereket. Amikor Jézus elhívta a tanítványait, követőit, el is küldte őket a világba, hogy a Róla szóló evangéliumot, örömhírt továbbadják. (Mt 28)

2. Hit fogalma:

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.” (Zsid 11,1)

Ezt a verset tartjuk a hit bibliai definíciójának. Az fogalmazódik meg ebben a levélben, hogy a hit elsődleges jellemzője az, hogy elhiggyem, hogy Isten igazat mond, nem hazudik. A héber „hinni” (áman) szó jelentésében benne van az, hogy Istenhez hűségesnek lenni, Benne megbízni. A bizonyosság fejeződik ki belőle. (Az imádság végén álló ámen szó is ebből ered.) A hit számára megnyílik egy olyan valóság, amit az ember szemmel nem láthat, mégis valóságos. A Szentlélek világítja meg ezt a valóságot. A Zsidókhöz írt levél az üdvösség reménységére vonatkozik, az Isten ígéreteire, nem pedig az emberi vágyakra. A hitnek alapvető vonása, hogy olyan valósággal van dolga, amely érzékszerveinkkel nem fogható fel. Barth szerint a keresztyén hit lényegét tekintve találkozás, bizalom, szabadság. A hit a Valakivel való találkozásban megy végbe. E miatt a találkozás miatt az ember soha sincsen egyedül. Ez a találkozás Isten és ember között egy titokban lezajló esemény. A hit végleges viszony, nem pedig ideiglenes vélemény. A hit szabadság, a hívő ember szabadon bíz Istenben. Ahol hit van, ott Isten gyülekezete is jelen van.

A Káté a 21. kérdés-feleletében megfogalmazza, hogy mi az igaz hit.

Melanchton tanítja először, hogy az igaz hitnek két oldala van: egyrészt az ismeret, másrészt a bizalom.

– A hit egyrészt ismeret: Azt a kijelentést, amit Isten a Szentírásban adott, igaznak fogadjuk el. A hitnek mindig van valami tartalma. A hitnek alapvető része az ismeret. Ez az ismeret az, ami

megalapozza a bizalmat. Az igaz hit ismerettel kezdődik. Tudás van mögötte nem csak sejtés, gyanítás vagy érzelem. Barth szerint a hit olyan döntés, ami által az ember felszabadul arra, hogy az Isten iránti bizalmát és a Krisztus ismeretét megvallja az emberek előtt.

– Másrészt a hit bizalom. Bízunk a hívő ember abban, hogy Isten ingyen kegyelmét adja Jézus Krisztus kereszthaláláért. A hit bizalom Isten irgalmában. Az Istentől megelőlegezett üdvösségben bízunk a hívő ember. A bizalom oka a bűnbocsánat. A hit olyan bizalom, amely révén az ember ráhagyja magát Isten hűségére, érvényesnek tartja az ígéretét.

A hit legfőbb jellemzője a Káté szerint: igaz. Vagyis a hívő ember igaznak hiszi Isten ígéreteit, azokat az ígéreteket, amelyek Krisztus áldozatára vonatkoznak. Hiszi, hogy Krisztus áldozatára való tekintettel nekünk Isten ingyen kegyelemből üdvösséget ajándékozik. A hit kegyelmi ajándék. A hit mindig kötődik a Jézus Krisztusban megtapasztalt szabadsághoz. A hit nem az ember saját elhatározásából vagy szándékából születik, hanem a Szentlélek által. Így a hit kezdete nem az embernél, hanem Istennél van.

A Szentírásban a hitnek többféle formája jelenik meg:

– A történeti hit például igaznak tartja Isten szavát, valóságosnak, de az ember életére nézve nem tartja aktuálisnak.

– Találkozunk rövid ideig tartó hittel is, amely ugyan keletkezésekor, tehát a történelem egy adott pillanatában valóságos volt, de az idő próbáját nem állta ki, mert a kísértések legyőzték. Ez csak ideiglenes hit.

A Zsidókhoz írt levél felsorol olyan bibliai személyeket, akiknek a hite Isten ígéretéhez kapcsolódott, vagyis magukra nézve valóságosnak tekintették Isten szavát. A hitnek, és a hitvallásoknak egyedül a Szentírás a hiteles forrása.

A Káté 65. kérdés-feleletében a hit születéséről azt fogalmazza meg a Káté, hogy az evangélium ébreszti fel az ember szívében. A sákramentumok pedig ezt a hitet megerősítik. A hit tehát az evangélium meghallása és megértése által születik meg. Jézus a magvető példázatában tanított erről. A Római levélben is olvashatjuk, hogy a hit megszületésének elengedhetetlen feltétele Isten igéjének a meghallása:

„A hit tehát hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.” (Róm 10,17)

3. Hit válasza:

A hit nem magától születik, hanem mindig Isten megszólítására. Akit megszólít Isten, aki megérti Isten szavát, az válaszol is Istennek. A Biblia tanítása szerint a hit válasza:

Megtérés:

Megtérés szimbóluma: az ész, értelem 180 fokos fordulatot vesz, mint a hal a Jordánban, amikor az közeledik a Holt tengerhez. A megtérés azt jelenti, hogy az ember másként kezd el gondolkodni. Ha másként gondolkodik, akkor másként fog cselekedni, és megváltozik az egész élete.

A Heidelbergi Káté 89. kérdés-felelete szerint a megtérés két részből áll:

- óember megöklése
- újember megelevenítése

Az óember megöklése során bűnbánatot tartunk. Isten Igéje tükröt tart elénk, megvilágítja az életünket, és bemutatja, hogy mit követtünk el Ellene. A bűnbánattartás során a bűneinket fájlaljuk, bűneinket egyre jobban gyűlöljük, majd igyekezni kezdünk arra, hogy bűneinket kerüljük.

Az evangélium olvasása, hallgatása révén egyre inkább Isten kegyelmével ismerkedünk, Isten igazságait vizsgáljuk, és Szentlelke segítségével igéje által az új ember egyre inkább megerősödik bennünk.

Hitvallás:

A hit másik válasza a hitvallás, a hit tartalmának a megfogalmazása. Hitvallás ott születik, ahol van hit. Jézus felszólította a tanítványait, hogy mondják, meg, hogy kinek tartják Őt. Ez az első keresztyén hitvallás:

„Ő megkérdezte tőlük: *"Hát ti kinek mondotok engem?"* (Mt 16,15) Péter így válaszolt neki: *"Te vagy a Krisztus."* (Mk 8,29)

„Ő ekkor így szólt hozzájuk: *"Hát ti kinek mondotok engem?"* Péter így felelt: *"az Isten Krisztusának"*. (Lk 9,20)

A hitvallás alapja a hit, az Isten megszólítására való felelet. Az Apostoli Hitvallás megfogalmazza, hogy mit jelentett ki Isten az embernek önmagáról. A hit válasz Isten megszólítására. A hit nem lehet megvallástétel nélkül. Hitvallások azért születnek, mert van élő hit. A Bibliában is találkozunk hitvallásokkal. Jézus neve is hitvallás. Jézus Krisztus nevének kimondása annak a megvallása, hogy Jézus az a bizonyos Messiás, akire Isten népe várva várt. A gyülekezeti élethez mindig is hozzátartozott a hit megvallása. Bár a hitvallás egyes szám első személyben hangzik el, az egész közösség közös hitvallását jelenti. Ez emlékezteti az embert arra, hogy a hit nem magánügy, de személyes ügy. Az egyháztörténet folyamán voltak olyan időszakok, amikor az üldöztetések idején az egyház szükségesnek tartotta, hogy a hitének tartalmát pontosan megfogalmazza. A hitvallás soha sem veheti át a Szentírás autoritását. A Szentírás a norma normans, és a hitvallás a norma normata.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* <http://letoltes.drama.hu/Tarolo/Jatekkonyv/dulongel.pdf> Letöltés: 2014.03.29.)

Isten utat mutat a mindennapokban című koncentrikus körön belül az Élethelyzetek, etikai kérdések része ez a lecke. Ahogy az előző részben azt jártuk körbe, hogy Isten szava személyesen megszólít, ebben a leckében azt kell megvizsgálnunk, hogy milyen válaszok közül választ egy fiatal a mai világban. Még nem tudja megfogalmazni a saját vallásos elveit, szavakba önteni önállóan a hitét, hanem elfogad más megfogalmazásokat. Ezért veszélyeztettek ebben a korban a fiatalok abban, hogy kinek a szavára fognak hinni. Ebben a korban kezdődik a más vallások, szekták térhódítása is. Ha a református keresztyén hit számára valami negatívummal kapcsolódik össze, akkor szívesen fog nyitni más, attól eltérő vallás felé. Ezért nagy a felelősségünk, hogy kapaszkodókat és „védőfelszerelést” adjunk a fiataloknak, ne úgy érezzék, hogy csak korlátot és megkötözést kapnak.

Erősíteni kell bennük, hogy a hit ismeret, azaz azért tanulnak hittant, hogy minél jobban megismerjék Istent. Nem a lexikális tudás a cél, noha sok mindent megjegyeznek, ha érdekessé válik számukra, hanem sokkal inkább a megismerés. Azaz amikor egy bibliai történetről beszélünk, amikor egyházunk tanítását olvassuk, amikor az egyháztörténet szereplőivel foglalkozunk, azáltal mindig Istent és az Ő munkáját ismerjük meg. A konvencionális azt jelenti, hogy elfogadja, amit mások mondanak, tehát ebben a megismerésben elfogadja mindazt az ismeretet, amit Istenről közvetítünk felé. Ekkor örömmel hall pl. kortörténeti érdekességekről, mely a Szentírásban leírtak hitelességét támasztja alá.

De az ismeret mellett erősíteniünk kell, hogy a hit bizalom is. Annak a személynek a szavára fogadják el a konvenciókat, annak a személynek a véleményét fogják színtetizálni a hitükbe, akiben megbíznak. Ezek egyre kevésbé a felnőttek, sokkal inkább a kortársak. Ezért fontos, hogy a csoporton belül kinek a szava a mérvadó. Ha vezető pozícióban olyanok vannak, akik bátran megvallják a hitüket, akkor a bizonytalanokra is hatással lesznek. Ellenben ha a hangadó éppen kérdésekkel küzd, akkor őt abban kell megerősíteni, hogy bizalommal megfogalmazhatja ezeket. A bizalmi légkörben feltett őszinte kérdések és az azokra adott őszinte válaszok

megerősítik a tanulót a hitükben is, hiszen a vallástanár azt az Istent képviseli, akinek bizalommal fel lehet tenni a kérdéseinket, és Ő válaszolni is fog. A bizalom érzését megélhetjük és erősíthetjük a csoporton belül különböző bizalomjátékokkal, melyek kapcsán lehet beszélgetni a hitnek a bizalom oldaláról.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudjon párban, csoportban feladatokat megoldani. ○ Tudja megfogalmazni a tankönyvi szöveg és infógrafikák alapján, hogy mi a hit. ○ Ismerje, és tudja elmondani az Apostoli Hitvallást. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Máté 16,16. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes párban, csoportban feladatokat megoldani, együttműködni. ○ Legyen képes a tankönyvi szöveg és infógrafikák alapján megfogalmazni és összefüggően elmondani, hogy mi a hit. ○ Legyen képes értelmezni és memoriter szinten elmondani az Apostoli Hitvallást. ○ Legyen képes értelmezni és megjegyezni a lecke Igéjét: Máté 16,16.

ÓRAVÁZLAT –JAVASLAT

Fő hangsúly: Bizalom ébresztése, bizalomra bátorítás Isten iránt.

Kognitív cél: Annak a felismertetése és tudatosítása, hogy a hit egyszerre ismeret és bizalom Isten iránt.

Affektív cél: Isten iránti bizalomra ébresztés és bátorítás.

Pragmatikus cél: Lehetőség teremtése, hogy a tanulók ki tudják fejezni Istenbe vetett hitüket.

Az óra fő részei	Javaslatok	Felhasznált taneszköz
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Beszélgetési javaslat: Melyik ismerős?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelképek felmutatása, beszéljük meg melyik mit jelent. (zászló, címer, közlekedési tábla, piktogram, logo – bármilyen témakörben.) • Miért fontosak a jelképek? Melyik a legfurcsább, amivel találkozottál? 	

	Munkafüzet 1. feladata.	MFEI 12. oldal 1. f.
Feldolgozási javaslat	<p>Beszélgessünk:</p> <p>TK 12. o. bevezető képéről beszélgetés mellette lévő feladatok alapján.</p> <p>Válaszok: (páros munka)</p> <p>Írjunk válaszokat cetlikre. Mi lehetett a kérdés? A gyerekek párokban kapnak egy-egy választ. Átgondolva adják elő a rövid „párbeszédet”: (Ha többen vannak, egy válasz többször is előfordulhat, így érdekes, hogy hány féle kérdésre lehet ugyanaz a válasz. Lehet tudatosan is minden választ többször kiosztani.) (Igen. Á, dehogy. Hát persze. Én is. Te nem. Már megint. Na jó. Szerintem nem. Én is így gondolom. Semmi közöd hozzá.)</p> <p>Aranymondás:</p> <p><i>„Te vagy a Krisztus az élő Isten Fia.” (Mt 16,16)</i></p>	<p>TK olvasmánya: A hit válasz Isten hívására 12. oldal</p> <p>TK 13. o.</p>
Munkáltatás	Munkafüzet 2. és 3. feladatai.	MFEI 12. oldal 2. és 3. f.
Házi feladat	Munkafüzet 4. feladata.	MFEI 12. oldal 4. f.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Imádságra nevelés:

<u>Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia (imaséta)</u> 1. Imádság tartalmának előkészítése Feladatutasítás: Alkossatok 3-4 fős kiscsoportokat! Mi a legfontosabb nektek Jézussal kapcsolatban? Írjátok fel a lapokra filccel nagy betűkkel. 2. Imádkozás A hittanoktató elhelyezi a kártyákat a teremben. Feladatutasítás: Járjatok körbe a teremben lassan. Álljatok meg az egyes kártyák előtt, imádkozzatok magatokban a kártyákon található gondolatok alapján. 3. Visszajelzés Tudtatok-e a lapokra írt gondolatokhoz kapcsolódva imádkozni? Mi jelentett segítséget? Mi jelentett az imádkozásban nehézséget? Milyen következtetést vontok le ezek alapján az imádkozásról? Mi a tapasztalatotok?	műfaj	többféle
	megfogalmazás	kiscsoportok gondolatai alapján a hittanosok magukban
	imádkozás	magukban
	csoport felosztása	3-4 fős kiscsoport és egyéni
	kapcsolódás	Aranymondás: „Te vagy a Krisztus az élő Isten Fia.” (Mt 16,16) Jézus személye
hely	óra vége	
fejlesztési terület	magában megfogalmazott imádság hitvallás	
hittanosok	<ul style="list-style-type: none">• kiscsoportban fogalmaznak• magukban imádkoznak	
hittanoktató	<ul style="list-style-type: none">• helyszínt elrendezi	
eszközök	<ul style="list-style-type: none">• lapok, amelyekre előre fel van írva: Jézus, Te vagy a(z) ...	

Drámapedagógiai ötlet: VAKVEZETÉS

A hit mint bizalom: bizalomjátékokkal lehet kapcsolható élményanyagot szerezni.

A csoport felének kössük be a szemét, majd mindenkihez rendeljünk egy párt, egy vezetőt, de a bekötött szeműek ne tudják, hogy ki az. (Lehetőleg egynemű párok legyenek, de ezt ne mondjuk meg előre.) A vezetőknek nem szabad beszélniük, hanem a párjuk vállára téve az egyik kezüket irányíthatják. Le kell tisztázni, hogy a párjukra nagyon vigyázniuk kell, nem szabad még viccből sem kitolni vele – ezt a Hittanoktatónak folyamatosan figyelnie kell és leállítani őket, ha mással próbálkoznának. Miután a szabályokat letisztázták, két percig vezessék körbe a párjukat a teremben, nincs kötött útvonal, kerüljék ki a többieket, akadályokat, próbáljanak folyamatosan mozogni. Ha lejár az idő, cserél a két csoport, új párokkal (hogy ne tudják, ki vezeti őket.) Ha mindenki volt vezető és vezetett is, üljünk le és beszéljük meg közösen az élményt. Tudtuk-e, hogy ki vezet minket? Ha igen, honnan? Volt-e meglepetés, amikor a végén megláttuk? Rá tudtuk-e bízni magunkat? Csinált-e olyat, amivel elvesztette a bizalmunkat? Könnyebb lett volna-e bízni benne, ha tudjuk, ki vezet minket? Milyen volt vezetni a másikat, éreztünk-e érte felelősséget? Azt csinálta-e, amit próbáltunk üzeni neki? Stb. (Hit: a nem látható dolgokba vetett bizalom – ebből kiindulva lehet párhuzamot építeni.)

Élménypedagógiai ötlet: MUNKAHELYI BALESET

Szükséges eszközök: Szembekötő kendők, kötél (terület kijelöléséhez), egyéb tárgyak, amikkel a laboratórium berendezését modellezni tudjuk.

Időigény: 30 perc

Teológiai kapcsolódás: Isten szavával vonz magához. Ha nem megyünk Felé, elveszünk. A hívására engedelmességgel válaszolunk.

Játékban rejlő lehetőségek:

1. Kommunikáció: Az irányító és az irányított játékosoknak folyamatosan kommunikálni kell, hogy megtalálják a kivezető utat. A diákok gyakorolhatják azt, hogy visszakérdezzenek és odafigyeljenek a vezetésre.
2. Bizalom: Hallgatni kell az irányító hangra. Mindenkinek figyelni kell az előtte járóra.
3. Együttműködés: Egyszerre kell mozogni, egy irányba haladni.
4. Téma: Hogyan tudjuk meghallani Isten szavát, hogyan lehetünk vele folyamatos kapcsolatban.

Játék menete:

1. Elő kell készíteni a helyszínt. Biztonságossá kell tenni, hogy bekötött szemmel se sérüljenek. Ezért a laboratórium berendezése főleg jelképes. A laboratórium határát ki lehet jelölni kötéllel.
2. Ezután elmondja a Hittanoktató a kerettörténetet.
3. Irányítót választanak.
4. Stratégia megbeszélése.
5. Játék.
6. Megbeszélés.

Kerettörténet:

Titkos laboratóriumban dolgozó tudósok vagytok. Ez itt a laboratórium. Azon dolgoztok, hogy kifejlesszettek egy különleges anyagot. Sajnos baleset történt. A baleset révén ideiglenesen elveszítettétek a látásokat. Mielőbb ki kell jutni a laboratóriumból. Egyik munkatársatok a laboratóriumon kívül van, lát benneteket, és tud irányítani benneteket a kijáráshoz. A robbanás miatt nagyon óvatosan kell közlekednetek. Összekapaszkodva kell kijutnotok. Nincs sok időtök kijutni.

Instrukciók:

Válasszátok ki, hogy ki lesz, aki irányítja a csapatot. Beszéljétek meg, hogy milyen módon fogtok kijutni. Kössétek be a szemeteket.

Megbeszélés:

- I. Tények: Hogy választottátok ki az irányítót? Mi alapján döntöttétek el, hogy ki hol áll a sorban? Jól döntöttetek? Jól értettétek az irányítást? Aki a végén volt, tudta-e, hogy merre kell menni? Hogyan lehet jól meghallani az irányító szavát? Volt-e valami, ami megnehezítette a feladatot? Könnyű volt a csapatot irányítani? Hogyan kapaszkodtatok össze?
- II. Érzések: Milyen érzés volt megkapni az irányító feladatot? Milyen érzés volt vezetni a többieket? Milyen volt, amikor valaki irányít téged? Milyen volt megérkezni? Bízál-e az előtted lévőben? Hogyan befolyásolta a bizalom a játékban azt, hogy milyen biztosan és gyorsan tudsz haladni?
- III. Tapasztalat: Mi a tapasztalatod: könnyen hallgatsz a vezetésre? Mit mond neked ez a játék arról, hogy Isten vonz? Mit mond Istennek való engedelmességről? Mit tanultál belőle? A bizalom hogyan befolyásolja a haladásodat?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat
Érdemes készülni néhány jelképpel képen, rajzban. Református iskolában mutassunk rá egyházunk címerében lévő zászlós bárányra is!